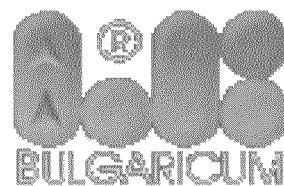


ЕЛ БИ БУЛГАРИКУМ ЕАД

Годишен доклад за дейността
Финансов отчет



31 ДЕКЕМВРИ 2011

Съдържание

	Страница
Годишен доклад за дейността	3
Баланс	24
Отчет за приходите и разходите	25
Отчет за паричните потоци	26
Отчет за собствения капитал	27
Приложение към финансовия отчет	28

Ръководството на „Ел Би Булгарикум“ ЕАД („Дружеството“) представя своя годишен доклад и годишния финансов отчет към 31 декември 2011 г., изготвен в съответствие със Закона за счетоводството и Национални стандарти за финансови отчети за малки и средни предприятия (НСФОМСП), приети с ПМС № 46 от 21.03.2005 г., променени с ПМС № 251 от 17.10.2007 г., в сила от 01.01.2008 г.

ОПИСАНИЕ НА ДЕЙНОСТТА

„Ел Би Булгарикум“ ЕАД е правопреемник на част от дейността на Държавно стопанско обединение „Млечна промишленост“, създадено през 1965 г. Първоначално, на основание Решение № 32 от 1990 г. на МЗХП във връзка с ПМС 110 от 14 ноември 1990 г. за прекратяване на дейността на ДСО „Млечна промишленост“, е регистрирана ДФ „Ел Би Булгарикум“. Впоследствие с Решение от 04.08.1993 г. на Софийски градски съд (СГС), държавната фирма е преобразувана в еднолично акционерно дружество (ЕАД) по Търговския закон (ТЗ). Дружеството е вписано в търговския регистър към Агенцията по вписванията с ЕИК 831622969. Капиталът на „Ел Би Булгарикум“ ЕАД е 84 040 (осемдесет и четири хиляди и четиридесет) лева, разпределен в 42 020 броя поименни акции, с номинална стойност 2.00 лева всяка. Едноличен собственик на капитала на Дружеството е българската държава, като правата на собственост се упражняват от министъра на икономиката, енергетиката и туризма на Република България. Дружеството е с едностепенна система на управление – Съвет на директорите, който към 31.12.2011 г. се състои от трима членове.

„Ел Би Булгарикум“ ЕАД е учредено в България, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „Съборна“ № 9, телефон 02/ 987 29 01, електронен адрес: office@lbbulgaricum.bg, електронна страница в интернет: www.lbbulgaricum.bg

Дружеството е с регистриран предмет на дейност: научно-изследователска и развойна, външноикономическа, лицензионна, представителска, посредническа, консултантска, сервизна, рекламно-издателска и информационна дейност, производство на млечни продукти, чисти култури, машини, резервни части, опаковки, търговия с млечни продукти, инженерингова дейност, транспортно обслужване. Кодът на икономическа дейност, съгласно НСИ е 7219 – Научноизследователска и развойна дейност в областта на естествените, медицинските, селскостопанските и техническите науки, без биотехнологиите.

Дружеството оперира в няколко основни направления: лицензионната дейност, дейност по управление и защита на интелектуална собственост и капитализиране на приходи от нея, научноизследователска, развойна и внедрителска дейност, производство и търговия със закваски, функционални храни и други лиофилизирани продукти, свежи и трайни млечни продукти. Съчетаването на тези толкова различни и специфични по рода си дейности отличава Дружеството и обуславя уникалния му характер в рамките на страната.

Дейността на „Ел Би Булгарикум“ ЕАД е организирана на територията на гр. София и гр. Видин. В структурата на Дружеството са включени 4 (четири) самостоятелни функционални единици - две млекопреработвателни предприятия (ПБ) - в гр. София, № BG 2212023 и в гр. Видин, № BG 0512025, Център за научноизследователска и развойна дейност (ЦНИРД) и независима Акредитирана лаборатория за изпитване на храни.

Млекопреработвателното предприятие в гр. Видин е ориентирано към производство на сирена, кашкавали и кисели млека, с максимален капацитет за преработка на около 30-35 тона сурово мляко на ден.

Млекопреработвателното предприятие в гр. София е ориентирано към производство на закваски, функционални храни, кисели млека, млечнокисели десерти, пастьоризирани пресни млека, с максимален капацитет за преработка на около 6 тона сурово мляко на ден. ПБ в София има сравнително малък капацитет за производство на свежи млечни продукти, по-тясно свързана е с дейността на ЦНИРД (вкл. са ситуирани на една и съща локация) и има и експериментален характер, както и функцията по поддържане на бранда.

Центърът за научноизследователска и развойна дейност включва 7 (седем) лаборатории със сравнително модерно оборудване и апаратура, разположени на територията на ПБ София.

В структурата на „Ел Би Булгарикум“ ЕАД функционира и собствена независима Акредитираната лаборатория за изпитване на храни. Лабораторията в рамките на същата изпълнява услуги на външни клиенти, както и ролята на вътрешнозаводска лаборатория.

Всяко от посочените четири звена има самостоятелен оперативен мениджмънт. На ниво Централно управление, находящо се на ул. „Съборна“ № 9, гр. София, оперативният мениджмънт се извършва от пет дирекции, осъществяващи методическо ръководство, съгласувателни функции и контрол по отношение на различните звена. В ЦУ на Дружеството се осъществява и управлението на лицензионната дейност, както и дейността по управление и защита на интелектуалната собственост.

ПРЕГЛЕД НА ДЕЙНОСТТА

Развитие и резултати от дейността на Дружеството

Финансови показатели за резултатите от дейността

Приходи от оперативна дейност

През отчетния период приходите от оперативна дейност на Дружеството възлизат на 12 658 хил. лв., в т.ч. нетните приходи от продажби на Дружеството възлизат на 10 596 хил. лв.

Увеличение бележат общите приходи от оперативна дейност с 56 хил. лв. (100.44 % спрямо 2010 г.). Това е в резултат на увеличението на запасите от продукция и незавършено производство с 1 436 хил. лв. спрямо предходната година. Увеличение бележат и приходите от финансираня в НИРД със 104 хил. лв. (136.11 % спрямо 2010 г.).

През 2011 г. Дружеството отчита приход от положителни разлики от операции с финансови активи в размер на 1 896 хил. лв. (през 2010 г. няма реализирани такива). В съответствие с решение на Съвета на директорите на „Ел Би Булгарикум“ ЕАД и решение на министъра на икономиката, енергетиката и туризма (Протокол № РД-21-172/06.08.2010 г.) е осъществена продажбата на 389 276 броя акции, представляващи 10,855 % от капитала на „Нестле Айс Крийм България“ АД, гр. София, собственост на Дружеството, при спазване разпоредбите на Закона за приватизация и следприватизационен контрол. Продажбата е извършена от Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол (АПСК) на проведения през м. февруари 2011 г. 25-ти централизиран публичен търг. Притежаваните от Дружеството 389 276 броя акции с номинална

стойност 1.00 лев всяка една са продадени на цена 5.87 лева на акция или обща продажна цена в размер на 2 285 050.12 лева.

В съответствие с цитирания Протокол на министъра на икономиката, енергетиката и туризма, постъпленията от продажбата (сума в размер на 2 279 098.68 лв., представляваща продажната цена на акциите, намалена със сумата на извършените разходи от АПСК по продажбата им) е преведена по сметка на „Ел Би Булгарикум“ ЕАД.

В резултат на посочените по-горе фактори, Дружеството отчита общо приходи в размер на 14 776 хил. лв. или с 1 943 хил. лв. повече спрямо 2010 г.

Разходи за оперативна дейност

хил. лв.

Разходи	2011 г.	2010 г.
1. Намаление на запасите от продукция и незавършено производство	-	-
2. Разходи за суровини, материали и външни услуги, в т.ч.:	6 164	5 346
а) суровини и материали	4 922	4 089
б) външни услуги	1 242	1 257
3. Разходи за персонала, в т.ч.:	2 337	2 433
а) разходи за възнаграждения	1 321	1 385
б) разходи за осигуровки, в т.ч.:	1 016	1 048
- осигуровки свързани с пенсии	243	177
4. Разходи за амортизация и обезценка, в т.ч.:	1 489	1 597
а) разходи за амортизация и обезценка на дълготрайни материални и нематериални активи, в т.ч.:	1 203	1 370
- разходи за амортизация	964	1 347
- разходи за обезценка	239	23
б) разходи от обезценка на текущи (краткотрайни) активи	286	227
5. Други разходи, в т.ч.:	1 129	1 612
а) балансова стойност на продадените активи	657	1 330
б) други разходи	472	282
Общо разходи за оперативна дейност	11 119	10 988

Въведените през 2011 г. мерки за планиране и снижаване на разходите намират отражение в намаление на голяма част от разходите за дейността, в т.ч. разходи за външни услуги, разходи за персонала, разходи за амортизация и др. Общите разходи за оперативна дейност възлизат на 11 119 хил. лв. или 101.19 % спрямо отчетените такива през 2010 г. Увеличението в общия размер на разходите се дължи основно на увеличението на разходите за суровини и материали с 833 хил. лв. или 120.37 % спрямо 2010 г. Това се обуславя от цялостно увеличение на цените на основните

суровини – краве и овче мляко, горива и др. (средна изкупна на краве мляко през 2010 г. - 0.54 лв., при средна такава през 2011 г. - 0.63 лв.).

Като резултат, Дружеството отчита положителен финансов резултат от дейността си през 2011 г., представляващ счетоводна печалба в размер на 3 405 хил. лв. (ръст от 281.17 % спрямо 2010 г.). Печалбата на „Ел Би Булгарикум“ ЕАД (след отчетеното изменение в отсрочените данъци и данък от печалбата) е в размер на 2 888 хил. лв.

През 2011 г. са инвестирани 327 хил. лв. в придобиването на дълготрайни активи (за сравнение през 2010 г. инвестициите в ДА са в размер на 420 хил. лв.). Намалението на тази сума е обусловено от извършения анализ относно закупувани през 2009 г. и предходни години голям брой машини и оборудване втора употреба, част от които морално остарели, а друга част – с констатирани дефекти при работата, което е съпътствано с множество проблеми в хода на експлоатацията им, спиране на производствени цикли и последващи ремонти, непокрити от гаранционна отговорност. Извършваните солидни по размер инвестиции в периода до 2009 г. вкл. не са съобразявани с рационални фактори, като: приоритети в дейността на Дружеството; обем на оптималния производствен капацитет; възможност за осигуряване на суровина за производство. Същевременно много от производствените цикли не са обезпечени със съвременен технологично оборудване. В тази връзка и с оглед осъществяване на стратегическите цели, свързани с приоритетите в дейността, в Дружеството стартира процес на мащабно технологично обновление, в основата на който е структурираният и разработван през 2011 г., и одобрен в края й проект по Оперативна програма „Развитие на конкурентноспособността на българската икономика“ 2007-2013 г. по процедура за подбор на проекти, покриващи определени изисквания за качество BG161PO003-1.1.04 „Подкрепа за внедряване в производство на иновативни продукти, процеси и предоставяне на иновативни услуги“. Проектът е на обща стойност 5 999 999 лв., от които безвъзмездната финансова помощ по ОП „Конкурентноспособност“ е в размер на 50 %, съгласно подписан през м. декември 2011 г. Договор за безвъзмездна финансова помощ. Сред оборудването, чието закупуване се предвижда по проекта, е нов лиофилизатор, което е особено належащо с оглед състоянието на съществуващия в Дружеството стар такъв. Също така, предвидено е закупуване на нова промишлена ферменторна система, ултрафилтрационна уредба, пакетажна машина, както и съвременна научна апаратура за целите на ЦНИРД. Проектът, в рамките на който ще бъдат разработени, маркетингирани и внедрени и няколко нови биопродукта, е изключително мащабен и важен за Дружеството, чието изпълнение се предвижда да се осъществи в рамките на 24 месеца, т.е. до края на 2013 г.

В края на отчетния период нетекущите (дълготрайни) активи са в размер на 10 200 хил. лв. и заемат над 47 % от относителния дял на всички активи в Дружеството. В състава на текущите (краткотрайни) активи, заемащи останалите близо 53 % от всички активи, повече от половината дял (62.58 %) се пада на паричните средства. Материалните запаси представляват 26.75 % от общия размер на текущите (краткотрайни) активи. Собственият капитал (нетните активи) на Дружеството е с относителен дял 94.67 % в края на периода.

„Ел Би Булгарикум“ ЕАД финансира дейността си със собствени средства и не ползва банкови кредити.

Икономически показатели

Показатели	2011 г.	2010 г.	2009 г.
Рентабилност на приходите от продажби	32.13%	10.12 %	6.87 %
Коефициент на финансова автономност/независимост	17.76	17.98	15.57
Коефициент на задлъжнялост	0.06	0.06	0.06
Обща ликвидност	12.58	11.13	18.31

Коефициентът на рентабилност на нетните приходи от продажби (печалба от обичайна дейност / нетни приходи от продажби*100) е в размер на 32.13 % (10.12 % за 2010 г.). Независимо от намалението в нетните приходи от продажби спрямо 2010 г., „Ел Би Булгарикум“ ЕАД е със значително повишен коефициент на рентабилност на нетните приходи от продажби. Посоченият коефициент, известен още като показател за ефективност или доходност отразява 1 лев от нетния размер на приходите колко печалба е донесъл на Дружеството.

Показателите за финансова автономност – коефициент на финансова автономност и коефициент на задлъжнялост характеризират степента на финансова независимост на Дружеството от кредиторите, т.е. степента на използване на привлечения капитал.

Дружеството отчита стабилна тенденция по отношение на финансовата си автономност, показваща висока степен на независимост от ползването на чужди средства. Коефициентът на финансова автономност (собствен капитал / привлечен капитал) е в размер на 17.76 (при 17.98 за 2010 г.).

Коефициентът на задлъжнялост (привлечен капитал / собствен капитал) е в размер на 0.0563, при коефициент на задлъжнялост за 2010 г. – 0.0556. Дружеството отчита положителна тенденция в динамиката на този коефициент, отразяваща степента на надеждност за покриване на пасивите със собствен капитал.

Коефициентите за ликвидност, известни още като показатели за платежоспособност показват възможностите на Дружеството за изплащане на текущите си задължения. Коефициентът за обща ликвидност (краткотрайни активи/краткосрочни задължения) е в размер на 12.58 (при 11.13 за 2010 г.), отразяващ на практика **твърде ниска степен на финансов риск за Дружеството и възможността му да покрива задълженията си** (въпреки направените обезценки към 31.12.2011 г. – вж. съответните пояснения във финансовия отчет).

Разходите на 100 лева приходи от оперативна дейност през 2011 г. (разходи за оперативна дейност/приходи от оперативна дейност*100) са в размер на 87.84 лв, т.е. извършването на 87.84 лв разход за оперативна дейност е носел на Дружеството 100 лв приход от същата. През 2010 г. за реализирането на 100 лв приход от оперативна дейност е осъществяван разход в размер на 87.19 лв. - разликата спрямо 2010 г. е в резултат на реализирани разходи, свързани с увеличаване на запасите от продукция и незавършено производство.

Разходите на 100 лева от общите приходи от дейността (общо разходи за дейността/общо приходи от дейността*100) са в размер на 76.96 лв или разход в размер на 76.96 лв е носел на Дружеството 100 лв приход. За сравнение, през 2010 г. за реализирането на 100 лв приход е осъществяван разход в размер на 90.56 лв.

Основни направления в дейността на Дружеството

„Ел Би Булгарикум“ ЕАД оперира в няколко основни направления: лицензионната дейност, дейност по управление и защита на интелектуалната собственост, научноизследователска и развойна дейност, производство и търговия със закваски, функционални храни на млечна основа, свежи и трайни млечни продукти.

Лицензионна дейност – през последните години се е базирала основно на предоставянето на лицензианти извън страната на правото да ползват името „България“ като част от търговска марка при производство и дистрибуция на кисело мляко и млечни продукти. С решение на МС (Протокол № 46/09.11.2006 г.), на „Ел Би Булгарикум“ ЕАД е дадено правото при сключване на договори с чуждестранни партньори за производство на кисело мляко по българска технология и с български закваски, да използва името „България“, включително при регистрация на търговски марки за означаване на млечни продукти. Чуждестранните партньори на Дружеството по линия на лицензионните договори получават право да разработват, произвеждат, продават и рекламират съответните продукти в рамките на договорена географска територия, както и изключителното право да използват търговска марка, включваща Bulgaria, и/или LB Bulgaricum, и/или др. под., и да поставят върху опаковките си надпис *„произведени под български лиценз и технология, и произведени с оригинални стартерни култури“*.

Към 31.12.2011 г. са налични три лицензионни споразумения с чуждестранни лица с обхват на действие извън територията на България, а именно: с японската компания „Мейджи“, с корейската „Вайтъл Фууд“ (понастоящем преименувана на CY Food) и с финландската „Валио“ – за територията на Финландия и Швеция.

През 2000 г. е сключен лицензионен договор с японската компания „Мейджи“ (лицензиант) с обхват на действие – територията на Япония. През 2008 г. с лицензианта е подписано и Споразумение за сътрудничество във връзка с използване на търговската марка „България“ при производството на кисело мляко, предвиждащо разширяване на сътрудничеството в Азиатския регион (Китай, Тайван, Хонконг, Виетнам, Лаос, Камбоджа, Мианмар, Тайланд, Малайзия, Индонезия, Сингапур и Филипините).

Освен с предоставяне на право да се ползва името, технологии и ноу-хау за производство на българско кисело мляко, лицензионната дейност е съпътствана с предоставяне на лицензиантите и на автентични български симбиотични закваски за кисело мляко, произвеждани от Дружеството, а по отношение на „Мейджи“ – и на щамове млечнокисели бактерии, както и със сътрудничество чрез съвместни научноизследователски проекти.

Към 31.12.2011 г. е в сила едно лицензионно споразумение за територията на Република България – за предоставяне на търговска марка „ТОНУС“, собственост на „Ел Би Булгарикум“ ЕАД, за ползване от „БМК Холдинг“ ЕАД, гр. Хасково.

Постъпилите в Дружеството приходи от лицензионна дейност в легова равностойност към 31.12.2011 г. са, както следва:

	2011 година	2010 година
Япония	5 459 хил.лв.	5 397 хил. лв.
Финландия	78 хил.лв.	51 хил. лв.
Южна Корея	-	111 хил. лв.
<u>България</u>	<u>22 хил.лв.</u>	<u>17 хил. лв.</u>
Общо приходи от роялти	5 559 хил.лв.	5 576 хил. лв.

Видно от горното, приходите от постъпили лицензионни възнаграждения бележат намаление от 17 хил. лв. спрямо 2010 г. Намалението се дължи на липса на постъпления от корейския лицензиант, който от началото на 2010 г. е преустановил плащанията, позовавайки се на съществуващи правни проблеми, в резултат на които е невъзможно използването на наименованието „българско кисело мляко“ в Корея. Въпреки катастрофалното земетресение в Япония през м. март 2011 г., довело до временен спад на приходите от японския лицензиант през второ и трето тримесечие на 2011 г. и по-ниския среден курс на долара през 2011 г. (плащанията са в щатски долари), постъпленията от „Мейджи“ в легова равностойност са **нарастнали с 62 хил. лв.** (среден курс за 2011 г. на щатския долар 1.43 лв, при 1.50 лв за 2010 г.).

Развитието на лицензионната дейност е отчетено като основен приоритет в дейността на Дружеството. Очертани са потенциални пазари за **нови лицензии**, като през 2011 г. е възложено изработване на бизнес-модел относно формиране размера на роялтните отчисления по лицензионни договори в съответствие с добрите световни практики, с оглед използването му при преговори по бъдещи лицензионни договори. Също така започна процес по проучване и анализ на територии с потенциал за лицензии с предмет, различен от тези на съществуващите.

По отношение на съществуващите лицензионни договори, започнаха активни действия в насока подобряване комуникацията с лицензиантите, а именно:

- Активизиране на комуникацията с „Мейджи“ с оглед разширяване на сътрудничеството и постигнати конкретни резултати:
 - поет ангажимент от лицензианта за стартиране производство и продажби на българско кисело мляко в Китай, Тайланд и Сингапур от 2013 г.;
 - постигнати договорености за подновяване на сътрудничеството в научно-изследователската дейност и стартиране на изцяло нов проект, предвиждащ оказване на съдействие от страна на „Мейджи“ в областта на маркетинга;
- Инициирани и проведени срещи с представители на „Валио“ - Финландия с оглед обсъждане възможностите за разширяване на сътрудничеството и увеличаване на продажбите – разширяване на продуктовата гама, стартиране на продажби и в Швеция, и потенциални нови територии;
- С корейския лицензиант продължиха разговорите с оглед търсенето на възможности за решаване на проблема, свързан с ползването на името „Българско кисело мляко“, с цел превръщане на лицензията в реално действаща и ефективна, включително чрез търсене на други партньори.

Дейност по управление и защита на интелектуалната собственост - свързана основно с осигуряване защита на обектите на индустриална собственост, контрол върху и по-ефективното им използване, както и с поддържането на актуална технологична документация за производство на млечни продукти, функционални храни и закваски, и на документацията на Изпитвателната лаборатория. „Ел Би Булгарикум“ ЕАД притежава голяма по обем интелектуална собственост – търговски марки, патенти, регистрации като ползвател на географски означения, рецептури, технологични документации за производство на различни млечни продукти и др., както и най-богатата колекция в България на щамове млечнокисели бактерии.

През 2011 г. са предприети активни действия по подобряване защитата на интелектуалната собственост:

- Възложен правен анализ на Дружеството, съдържащ специална част „Интелектуална собственост“ с конкретни констатации и препоръки относно необходимите действия;
- Подадени общо 14 нови заявки за регистрация на търговски марки в Китай, Тайланд и Сингапур във връзка с предвижданото навлизане на тези пазари съвместно с „Мейджи“;
- Подадена една нова заявка за регистрация на патент и 12 нови заявки за регистрация на словни търговски марки в Патентно ведомство;
- Извършена инвентаризация на колекцията монокултури и закваски, както и на наличните научно-развойни разработки за нови продукти, и стартирало „отсяване“ на такива с приложен потенциал, които биха могли да бъдат платформа за нови лицензии и внедряване на нови продукти;
- Осъществен контакт с търговски аташета към посолства на Република България в чужбина, с оглед съвместни действия при установяване случаи на неоторизирано ползване на интелектуална собственост на Дружеството;

Научноизследователска и развойна дейност – насочена към извършване на изследвания на колекцията от щамове и закваски, осъществяване на съвместни научно-изследователски и развойни проекти с други подобни институти и развойни звена, разработки на нови продукти, представляващи платформа за търговската и лицензионна дейност на Дружеството.

Основни акценти в работата на Центъра за научноизследователска и развойна дейност през 2011 г.:

- Усъвършенстване качеството на закваските за българско кисело мляко, бяло саламурено сирене и кашкавал;
- Характеристика на здравословни ефекти на млечнокисели бактерии (МКБ);
- Характеристика на технологични свойства и типирание на щамове МКБ.

Задачите, изпълнявани от ЦНИРД през 2011 г. са разпределени в проекти с външно финансиране и проекти на самофинансиране. Проектите с външно финансиране са стартирани през 2009 г. чрез договори към Агенцията за малки и средни предприятия и Министерство на образованието и науката.

Проекти с външно финансиране:

Проект I: Разработване на нови технологии за ферментирани млека с биоконсорциумни асоциации от дрожди и млечнокисели бактерии със здравословен потенциал.

Преките материални разходи по проекта през 2011 г. възлизат на 93 334.63 лв.

Приходите от външно финансиране по отчетения етап на проекта възлизат на 267 954.71 лв.

Проект II: Молекулярна характеристика, имуномодулиращи свойства и механизми на здравословни ефекти при български лактобацили от различни екологични ниши.

Преките материални разходи по проекта през 2011 г. възлизат на 21 691.77 лв.

Приходите от външно финансиране по отчетения етап на проекта възлизат на 36 000.00 лв.

През отчетния период Дружеството отчита приход в размер на 74 508.22 лв., представляващ амортизация на предоставени от японската агенция „Джайка“ ДМА по съвместен междуправителствен проект. Проектът е приключен през 2002 г., но активите продължават да се ползват в НИРД.

Проекти на самофинансиране:

Проект I: Поддържане, документиране и проучване на потенциала за приложение на бактериалните култури от LBB Колекция.

Проектът обхваща следните задачи:

- Пречистване, презамразяване и преидентификация на щамове от LBB Колекция. Проучване на технологични и функционални параметри на щамове *Lb.casei*, *Lb.acidophilus*, *Lb.helveticus*.
- Изследване на активността спрямо патогенни бактерии и антибиотичната резистентност на млечнокисели и бифидобактерии. Презамразяване, лиофилизация и преидентификация на *Bifidobacteria*.
- Подбор на култури *Streptococcus thermophilus* с ускорено развитие в млечна среда.
- Подбор на млечнокисели бактерии с противоглесни свойства.

Преките материални разходи по проекта възлизат на 40 346.48 лв.

Проект II: Закваски за Българско кисело мляко, Бяло саламурено сирене, кашкавал и функционални продукти в лиофилизирана форма за директно приложение.

Проектът обхваща следните задачи:

- Проучване възможностите за промишлено производство на нови лиофилизирани закваски за директно приложение за Българско кисело мляко, сирене и кашкавал по БДС и оптимизиране условията на лиофилизация.
- Полупромишлено производство на пробиотични закваски и монокултури за сирена и ферментирани млека във форма за директно приложение.
- Концентриране и лиофилизиране на нови симбиотични уреазодефицитни закваски за кисело мляко.

Преките материални разходи по проекта възлизат на 14 119.09 лв.

Проект III: Продукти със здравни ползи и функционални свойства.

Проектът обхваща следните задачи:

- Нови пробиотични свежи ферментирани млека.
- Нови сухи пробиотични смеси за капсуловане и малки разфасовки на продукти на основата на Биостим и ЕЛБИ Спорт.

Преките материални разходи по проекта възлизат на 3 841.00 лв.

Проект IV: Акредитирана лаборатория за изпитване на храни.

Преките материални разходи възлизат на 9 119.16 лв.

Други проекти на самофинансиране:

- Въвеждане на превантивен мониторинг за присъствие на бактериофаги.
- Проучване възможностите за създаване и усъвършенстване на закваски за месни и хлебни продукти.
- Предварителни проучвания за приложение на млечнокисели бактерии в пивоварството.

Преките материални разходи по трите проекта възлизат на 3 308.84 лв.

Разходи за научноизследователска и развойна дейност през 2011 г.:

Общо разходи НИРД 1 300 657 лева, в т.ч.:

Преки материални разходи	185 761 лева
Непреки материални разходи	247 408 лева
Преки външни услуги	5 120 лева
Непреки външни услуги	44 610 лева
Амортизации ДМА	106 487 лева
Възнаграждения персонал	265 540 лева
Начисления	232 168 лева
Други разходи	86 525 лева
Неприключили задачи 2010 г.	127 037 лева

Приходи от външно съфинансиране 318 042 лева

През отчетния период бе констатиран като недостатък в работата на ЦНИРД преди 2010 г., липсата на разработки на пробиотични продукти. Клиничните изследвания в миналото, както и технологиите за продукти, включващи бифидобактерии, са осъществявани без да има някаква предварителна селекция с научни методи за проява на пробиотичен потенциал. Факт е, че за дълъг период от време преди 2011 г. липсват нови разработки на продукти с доказани пробиотични ефекти. Като компенсация на това, през 2011 г. завърши разработката на следните нови пробиотични продукти:

- Свежи ферментирали млека с пробиотични бактерии и пребиотици (вещества стимулиращи развитието на полезните микроорганизми в чревния тракт) – подсладени и неподсладени, с твърда консистенция или за пиене;
- Сухи пробиотични бактерии с допълващи се полезни ефекти;
- Бяло саламурено сирене със значимо увеличена концентрация на биоактивни пептиди, подтискащи ензима за високото кръвно налягане и допринасящи за подобреното усвояване на калция от храната;
- Изсушен препарат от пробиотични бактерии, подходящ за влагане като хранителна добавка към различни продукти – сухи функционални храни, сладоледи, сухи млечни продукти и др.

Разработените пробиотични продукти са качествено нови в дейността на ЦНИРД. През предишни периоди са се търсили полезни здравословни свойства на щамовете от закваските за българско кисело мляко. През настоящия период всички щамове на колекцията на „Ел Би Булгарикум“ ЕАД – и технологични (*L. bulgaricus*, *S. thermophilus*, *L. helveticus*) и интестинални (лактобацили и бифидобактерии), се подлагат на щателен скрининг за наличие на пробиотични свойства. Въведените нови оценъчни аналитични системи за изследване на пробиотичните свойства дадоха своя резултат – подбрани се щамове със здравни ползи за човека.

Необходимостта от нови разработки и изследвания на нови свойства е неразривно свързана с повишаване на научно-изследователския потенциал. Последният се определя от много и комплексни фактори: апаратурно обезпечаване, обезпечаване с консумативи, възможност за участие в международни научни форуми, мотивация на служителите, възможности за изследователска инициатива и иновации, и много други. От първостепенно значение е поддържането на сътрудничество в научно-изследователската сфера с чуждестранни партньори за съвместни научни проекти с международни и национални научни структури. През 2011 г. се изградиха контакти с Валио - Финландия и Биопрокс – Франция с цел организиране на съвместни научни проекти.

През м. декември 2011 г. бе сключен договор за съвместен проект в областта на маркетинга с „Мейджи“. Проектът предвижда „Ел Би Булгарикум“ ЕАД да разработи и наложи на българския пазар нов продукт, в тясно взаимодействие с отдела по маркетинг на „Мейджи“. От страна на японския партньор бе поет ангажимент за оказване на пълна подкрепа в хода на реализация на проекта, изразяваща се в предоставяне на ноу-хау, конкретни препоръки на база техния богат опит, съвместни обсъждания на най-удачните стъпки, включително посещения в България на експерти от техния отдел по маркетинг.

Производство и търговия

Производствената дейност на Дружеството е насочена към развитието на три основни продуктови линии:

- свежи и трайни млечни продукти – кисели млека, млечнокисели десерти, айран, различни видове сирена, кашкавали и др.;
- закваски за млечни продукти;
- функционални храни, базирани на млечнокиселите бактерии и полезните им свойства.

Данни за производствената дейност през 2011 г.

Кисело мляко и айран	503 444 кг
Пастьоризирано мляко	313 144 л
Бели саламурени сирена	224 267 кг
Кашкавали	216 096 кг
Извара	34 234 кг
Сметана течна и заквасена	21 572 л
Масло краве	10 667 кг
Топено сирене	3 738 кг
Закваски	1 525 кг
Сухи (функционални) храни	463 кг

Производството и реализацията на свежи и трайни млечни продукти през 2011 г. се обуславя от глобални и специфични за Дружеството фактори, като например: затруднения, свързани с осигуряването на качествено и в достатъчно количество сурово мляко, свито потребление, особено на млечни продукти, разположени в средния и високия ценови клас, голямо предлагане на продукти с растителни мазнини на ниски цени и наличие на голям сив сектор в млечния бранш. Проблемът с изкупуването на сурово мляко от гледна точка на количество и качество е съществен за Дружеството и с оглед осъществяването на производството по БДС, което налага използването на качествени суровини. През отчетния период се осъществиха действия за осигуряване на по-големи количества сурово мляко за преработка с цел максимално натоварване на производствения капацитет. Предприети бяха мерки за планиране и снижаване на разходите, стартираха действия по въвеждане на стандарти и системи за качество, контрол и управление на производствените процеси, което би било предпоставка за получаване на международни сертификати, съответно разширяване пазарните ниши за готова продукция. Във връзка с прилаганите процедури в съответствие с принципите на системата за анализ на опасностите и критични контролни точки (НАССР), през 2011 г. стартира процес по усъвършенстване на действащите в млекопреработвателните предприятия НАССР системи, както и по внедряване на интегрирана система за качество и безопасност на храните IFS и ISO 22 000, като се планира сертифициране до средата на 2012 г.

Производството и търговията със закваски представлява голям потенциал за „Ел Би Булгарикум“ ЕАД. В тази връзка и с оглед факта, че основните производствени мощности са над 15-годишни, а Дружеството не разполага с достатъчно собствени възможности за инвестиции, така че да се превърне в конкурент на водещи световни производители като Хансен, Даниско и др. под., от изключителна важност е успешната реализация на одобрения в края на 2011 г. проект по ОП „Конкурентоспособност“, в рамките на който ще бъде извършено мащабно технологично обновление на мощностите за производство на закваски. Същевременно през отчетния период се работи активно по подобряване качеството на произвежданите закваски, разкриване на нови пазарни ниши и увеличаване обема на изнасяните количества закваски и сухи лиофилизирани храни (т.нар. „храни на здравето“). Активизира се маркетингането и се осъществиха контакти с български и чуждестранни клиенти.

Вътрешен пазар

През 2011 г. Дружеството реализира своята продукция на пазара главно чрез няколко от големите търговски вериги, работещи на територията на страната, като „Метро“, „Билла“ и „Карфур“, а също така и в по-малки търговски вериги, основно базирани в гр. София, като „Фантастико“, „Европа“, „345“, „Пикадили“, „Хит“, „Верде“ и др. Работата с веригите се осъществява на базата на подписани търговски договори, които ежегодно се анексират по отношение търговските условия, залегнали в тях, като през втората половина на 2011 г. са сключени договори с вериги, с които Дружеството не е имало изградени търговски взаимоотношения в предходни периоди. И през 2011 г. продължи тенденцията за нарастване на финансовите изисквания от страна на търговските вериги, които въвеждат собствени мерки, акционни и рекламни прояви, свързани с продаваните стоки, налагайки все по-големи дялови участия на Дружеството в тези мероприятия.

В част от търговските взаимоотношения с веригите е налице тенденция за забавяне на плащанията към Дружеството, което изисква ангажиране на по-голям ресурс за събиране на вземанията, както и засилване на оперативния контрол. Предприеманите мерки в това отношение са свързани с ежедневни комуникации по отношение на плащанията; изпращане на покани за доброволно

изпълнение; преустановяване на доставките. Имайки предвид свитото потребление, както и факта, че продуктите на Дружеството са познати в по-голяма степен в гр. София и гр. Видин, с оглед локацията на двете млекопреработвателни бази на Дружеството там, с цел увеличаване на продажбите през годината се проведеха редица срещи с дистрибутори за различни региони на страната, в резултат на които се подписаха договори за дистрибуция за градовете Бургас, Видин, Монтана и Благоевград.

През 2011 г. са осъществени продажби на вътрешния пазар на 935 551 кг свежи млечни продукти и 218 673 кг трайни млечни продукти. Закваските, реализирани на територията на страната са в размер на 312 хил.лв.

Данни за реализиран оборот по търговски вериги (лева)

	2011 г.	2010 г.
„Метро“	517 003	558 211
„Билла“	620 341	956 313
„Карфур“	98 669	-
„Фантастико“	487 708	861 687
„Европа“	266 342	223 808
„345“	61 064	-
„Пикадили“	85 302	118 030
„Хит“	75 233	84 462

В края на отчетния период бяха финализирани преговорите по сключване на договор за транспорт с компанията „Фреш енд Фууд логистика“ ЕООД, която е специализирана в областта на логистиката и има национално покритие. Целта е освен оптимизиране на разходите за логистика, да се създаде възможност за търговски вериги, дистрибутори и контрагенти, с които Дружеството има изградени или създадени отношения, и, които имат национално (като напр.: „Пикадили“ и „Карфур“) или регионално представени магазини, но нямат централни складове (каквито имат напр. Билла, Метро, Кауфланд), да се извършват доставки на продукти до всеки техен търговски обект, а не както понастоящем - само в гр. София.

Друга насока в работата, целяща увеличение на продажбите, която стартира от края на 2011 г. е осъществяване на доставки на произвежданата продукция в малките квартални магазини в гр. София, които се оценяват като добра специфична ниша. Работи се активно по формиране и прилагане на ефективна ценова стратегия, на политика на отстъпки спрямо клиентите и въвеждане на модерни практики в търговската дейност на Дружеството.

Външен пазар

Обща тенденция на пазара на млечни продукти през 2011 г. е понижение в обемите и цените на млечните продукти спрямо тези от предходната година. Тази тенденция се забелязва и в дейността на „Ел Би Булгарикум“ ЕАД. Работата с външни контрагенти е на база конкретни заявки, като се активизира дейността по разработване на нови пазари и установяване на контакти с нови чуждестранни партньори. През отчетния период, с цел изпълнение на поръчки от чуждестранни клиенти, продължи закупуването на стоки (сирена и кашкавали) от други български производители, които впоследствие се изнасят от Дружеството.